

[Aksel Larsen.]

stadig væk skal have Ret til at forlange en aarlig Ydelse af de Penge, de har skuddt ind. Hvis en Kapitalist sætter Pengene i et eller andet Industriforetagende, som ikke er alt for stort, f. Eks. i Fabrikation af Skotøj eller Køkkentøj eller en anden Industriartikel, og det saa viser sig, at hans Beregninger er forkerte, Konkurrencen for stor og Priserne for smaa til, at han kan faa Udbytte af sine Penge, saa er der jo ingen, der kommer springende og siger: Jo, det skal han have, og det er ligegyldigt, hvordan det gaar, saa skal Forbrugerne tvinges til at købe hans Produkter til Priser, hvorved der sikres ham et aarligt Udbytte som af ham selv beregnet! Nej, saa forlanger man, at han skal afskrive sit Tab, eventuelt gaa konkurs, og der er ingen, der kommer løbende for at hjælpe ham. Naturligvis maa det være berettiget at anlægge det samme Synspunkt over for den Kapital, der er investeret i Landbruget. Der er Folk, der har laant Landbruget Penge, gaaende ud fra, at de gyldne Tider for dansk Landbrug vilde vare ved evigt, regnende med, at de kunde faa deres Renter og Afdrag betalt regelmæssigt, og nu er Grundlaget slaaet væk paa Grund af den almindelige Krise og den særlige Landbrugskrise. De stiller alligevel paa Forfaldsdagen og forlanger deres Penge, men Landbruget er ikke i Stand til at yde det, og vi mener derfor, at man maa tage de reelle økonomiske Konsekvenser af denne Tilstand og skrive Gælden ned.

Endelig kommer som det tredie Moment, vi mener vejer tungt til, det, at naar Samfundets Organisationer og økonomiske Struktur er af den Art, som de nu engang er, saa en stor Del af Befolkningen ikke er i Stand til at klare sig under Krisen; saa er Samfundet forpligtet til at komme denne Del af Befolkningen til Hjælp, men den Hjælp, der saa ydes, maa være en Hjælp, som ikke ydes paa Bekostning af de fattige i Samfundet, men paa Bekostning af de rige. Økonomiske Hjelpeforanstaltninger maa gaa ud over Kapitalen her i Landet og ikke ud over den arbejdende Befolkning. Jeg mener derfor, det er rimeligt, at man forlanger Gælden nedskrevet ikke for Landbruget som Helhed, men for den Del af Landbruget, der, om jeg saa maa sige, har gjort sig fortjent til det. Det fastslaaes derfor i Lovforslagets § 1, at enhver Ejer af Landbrugsejendomme indtil 40 000 Kr. Ejendomsskyld er berettiget til at kræve sine samtlige Gældsforpligtelser nedskrevet. Vi har valgt denne Grænse af den simple

Grund, at vi ikke ser nogen Aarsag til i særlig Grad at komme det store Landbrug til Hjælp; for dette Landbrug betyder Gældsstiftelsen forholdsvis mindre, det har større Mulighed for at klare sig og selv befri sig for sin Gældsbyrde ved, at det i høj Grad udnytter lønnet Arbejdskraft, og det er saa intimt forbundet med Storkapitalen, at det bliver et organisk Led i det kapitalistiske Danmark. Derfor er der ingen Grund til at udstrække Retten til Gældsnedskæring til at omfatte Ejendomme paa over 40 000 Kr. Ejendomsskyld. Man kan naturligvis diskutere om Grænsen, om det skal være nøjagtigt 40 000 eller 35 000 eller maaske 45 000, men under alle Omstændigheder, hvis man er enig med os om, at der skal være en Grænse, maa den sikkert trækkes omkring ved dette Beløb.

Det foreslaas, at Gælden skal nedskrives med det Beløb, hvormed den overstiger Ejendommens Ejendomsskyldværdi med Tillæg af Ejerenes øvrige Aktiver. Vi tror, det vil være det rimeligste Gennemsnit for Nedskæringen. Der kunde være Tale om at foretage en ny Vurdering til Ejendomsskyld paa Grundlag af Priser o. s. v. i Dag. Vi er imidlertid af den Opfattelse, at en saadan Vurdering ikke vil afvige stort fra den nuværende Ejendomsskyld, og vi mener derfor, at man sikkert de fleste Steder er i Stand til at blive staaende paa Ejendomsskyldens Beløb.

Hvem der skal foretage Nedskrivningen? Det foreslaas, at det skal gøres af Akkordudvalgene under Indenrigsministeriets Tilsyn. Vi mener dog, at Husmændene maa være berettigede til nogen Hjælp ud over, hvad dette betyder. Derfor foreslaas det i § 4, at Ejere af Landejendomme, der kun undtagelsesvis beskæftiger fremmed lønnet Arbejdskraft, er berettigede til en yderligere Nedsættelse af deres Gæld og efter Omstændighederne til at blive helt fri for denne. Dette kan kun ske efter Indstilling af et Udvalg, der skal vælges af de inden for Kommunens Grænser bosiddende Husmænd. Vi anser dem for at være særlig sagkyndige med Hensyn til, hvor Hjælpen er fornøden, og derfor skal de gøre Indstilling herom til Akkordudvalgene, som derefter foretager det fornødne.

I § 5 foreslaas det, at Rentefoden paa al Gæld, paahvilende Ejere af de i § 1 nævnte Ejendomme, nedskrives med 1 pCt., dog saaledes, at Renten ikke i noget Tilfælde maa overstige 4 pCt. Vi anser denne radikale Bestemmelse for at være den, der bedst fører os til Maalet: en effektiv Nedsættelse af Renten. Vi har ikke Tro til, at de for-